

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea unor acte normative

(consolidarea sistemului de protecție a copilului împotriva violenței,
neglijării și/sau exploatării)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul I. – Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 159–162, art. 648), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 46 se completează cu alineatele (4¹) – (4²) cu următorul cuprins:

„(4¹) Se interzice angajarea într-o funcție care implică un contact regulat cu copiii, atât în sectorul public cât și privat, a persoanelor în privința cărora sunt instituite măsuri de ocrotire judiciară, care se află la evidența medicului psihiatru-narcolog sau psihiatru, care au fost anterior condamnate sau care se află în calitate de învinuit sau inculpat într-o cauză penală sau contravențională pentru o infracțiune sau contravenție săvârșită față de un copil sau față de o persoană care se află în imposibilitatea de a se apăra din cauza bolii, dizabilității ori altui factor, sau săvârșită cu instigarea sau atragerea copiilor la săvârșirea unei infracțiuni sau contravenții.

(4²) Nu pot fi angajate într-o funcție care implică îngrijirea și educarea copilului pentru o perioadă determinată de timp în familia/la domiciliul persoanei, persoanele care locuiesc în cadrul unei gospodării împreună cu alte persoane, care nu corespund condițiilor specificate la alineatul (4¹).”

2. Articolul 57:

1) se completează cu alineatele (1¹) și (1²) cu următorul cuprins:

„(1¹) În cazul ocupării funcțiilor și/sau exercitării activităților în sectorul public și privat, care implică un contact regulat cu copiii, la încheierea contractului individual de muncă, persoana care se angajează, suplimentar la documentele indicate la alineatul (1), prezintă angajatorului următoarele documente:

a) cazierul judiciar care să ateste lipsa antecedentelor penale pentru infracțiuni comise față de un copil sau față de o persoană care se află în imposibilitatea de a se apăra din cauza bolii, dizabilității ori altui factor sau săvârșită cu instigarea sau atragerea copiilor la săvârșirea unei infracțiuni sau contravenții;

b) cazierul contravențional care să ateste lipsa contravențiilor comise față de un copil sau față de o persoană care se află în imposibilitatea de a se apăra din cauza bolii, dizabilității ori altui factor sau săvârșită cu instigarea sau atragerea copiilor la săvârșirea unei infracțiuni sau contravenții;

c) declarația pe propria răspundere că persoana nu are calitate de învinuit sau inculpat într-o cauză penală sau contravențională pentru o faptă săvârșită față de un copil sau față de o persoană care se află în imposibilitate de a se apăra din cauza bolii, dizabilității ori altui factor sau săvârșită cu instigarea sau atragerea copiilor la săvârșirea unei infracțiuni sau contravenții.

(1²) În cazul cetățenilor străini și apatrizilor, care domiciliază pe teritoriul Republicii Moldova o perioadă mai mică de 12 luni, cazierul judiciar și cazierul contravențional se prezintă inclusiv din țara unde această persoană avea reședința obișnuită în ultimii 5 ani până la legalizarea șederii pe teritoriul Republicii Moldova.”

2) la alineatul (2), textul „alin. (1)” se substituie cu textul „alineatele (1)-(1¹)”.

3. Articolul 76 se completează cu litera g¹) cu următorul cuprins:

„g¹) inițierea unei cauze penale sau contravenționale pentru o infracțiune sau contravenție săvârșită față de un copil sau față de o persoană care se află în imposibilitatea de a se apăra din cauza bolii, dizabilității ori altui factor sau săvârșită cu instigare sau atragerea copiilor la săvârșirea acesteia, în care salariatul care deține o funcție care implică un contact regulat cu copiii are calitatea de învinuit, inculpat sau contravenient. Suspendarea contractului individual de muncă se realizează din ziua recepționării de către angajator a informației corespunzătoare de la organele abilitate cu atribuții de inițiere a cauzei penale sau contravenționale;”

4. Articolul 86 se completează cu litera j¹) cu următorul cuprins:

„j¹) săvârșirea de către salariatul care deține o funcție care implică un contact regulat cu copiii, a unei infracțiuni sau contravenții, specificate la articolul 46 alineatul (4¹), stabilită prin hotărârea instanței de judecată sau, după caz, prin actul organului de competență căruia ține aplicarea sancțiunilor contravenționale;”

5. Articolul 213 se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Angajatorul este obligat să asigure instruirea salariaților care dețin funcții care implică un contact regulat cu copiii, atât în sectorul public cât și privat, cu privire la protecția copilului împotriva violenței, neglijării și/sau exploatării, la depistarea semnelor și raportarea cazurilor menționate, la înțelegerea și controlul comportamentului provocator al copilului, precum și cu privire la aplicarea măsurilor nonviolente de disciplinare a copilului.”

Articolul II. – Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 285–294, art. 436) cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 293⁵ cu următorul cuprins:

„Articolul 293⁵. Măsuri de protecție a copiilor

(1) În cazul unor bănuieli rezonabile că copilul va fi supus deplasării sau reținerii ilicite, reprezentantul legal al copilului poate înainta instanței judecătorești din raza domiciliului copilului o cerere motivată prin care să solicite dispunerea a uneia dintre măsurile de protecție prevăzute la articolul 18 alineatul (2) din Legea nr. 292/2024 privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite, pentru un termen de până la 6 luni.

(2) Instanța de judecată va dispune, prin încheiere, una dintre măsurile prevăzute la alineatul (1) în aceeași zi în care cererea a fost admisă, ca măsură de asigurare, până la soluționarea cauzei în fond.

(3) Instanța de judecată se pronunță în fond asupra cererii menționate la alineatul (2), în termen de 10 zile lucrătoare de la admiterea acesteia, printr-o hotărâre susceptibilă de atac conform prevederilor prezentului Cod. Instanța va dispune aplicarea măsurii de protecție doar în cazul confirmării bănuielilor reclamantului prin probe.

(4) În cazul dispunerii uneia dintre măsurile de protecție prevăzute la alineatul (1), se vor aplica corespunzător prevederile articolului 18 alineatele (3)-(4) din Legea nr. 292/2024 privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite.”

Articolul III. – La articolul 15 din Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 55-56, art. 178), cu modificările ulterioare, alineatul (4¹) va avea următorul cuprins:

„(4¹) Pe perioada acțiunii ordonanței de protecție în privința victimei cu copii, indiferent dacă copiii sunt incluși sau nu în ordonanța de protecție, aceștia se vor afla cu părintele, care este victima violenței în familie, în cazul în care acesta are capacitatea de a asigura creșterea și îngrijirea copiilor. În toate cazurile de violență în familie, înregistrate în cadrul familiilor cu copii, autoritatea tutelară locală va realiza evaluarea inițială a situației copiilor, indiferent de faptul dacă aceștia sunt sau nu victime sau martori ai violenței în familie, cu scopul de a confirma/infirma situația de risc pentru aceștia. În cazul constatării situației de risc pentru copii, față de aceștia se vor aplica prevederile Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți. La solicitarea părintelui, care a fost luat în evidență în calitate de agresor familial, vizitarea copilului poate avea loc conform unui program aprobat de către instanța de judecată, cu excepția cazului în care această vizitare contravine interesului superior al copilului.”

Articolul IV. – Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 167–172, art. 534), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 7 se completează cu litera q) cu următorul cuprins:

„q) prezintă, în termen de 3 zile lucrătoare, casei teritoriale de asigurări sociale informația privind plasarea copilului, în condițiile articolului 12, într-un serviciu de plasament sau privind încetarea plasamentului copilului din serviciul social de plasament, în scopul stabilirii/modificării/suspendării sau încetării achitării oricărui tip de prestații sociale.”;

2. La articolul 12:

2.1. alineatul (2), litera b), după cuvântul „profesionistă” se completează cu textul „, și alte servicii stabilite în modul corespunzător de Guvern”.

2.2. alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Plasamentul planificat al copilului în serviciile indicate la alineatul (2) încetează odată cu atingerea de către acesta a vârstei de 18 ani.”

2. La articolul 13⁵, alineatul (1) se completează cu litera e) cu următorul cuprins:

„e) decesul custodelui sau copilului.”

3. La articolul 14, alineatul (1) se completează cu litera i) cu următorul cuprins:

„i) copiilor străini sau apatrizi, care au intrat pe teritoriul Republicii Moldova fără a fi însoțiți de o persoană adultă care să fie responsabilă pentru ei prin lege sau au fost lăsați pe teritoriul Republicii Moldova fără un act juridic, fapt confirmat printr-un proces-verbal întocmit de către autoritatea tutelară locală.”

4. La articolul 18, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Registrele de evidență a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți se țin de către autoritatea tutelară locală și de către specialiștii responsabili din cadrul autorităților tutelare teritoriale, care asigură introducerea datelor acestora în sistemele informaționale aflate în gestiunea Ministerului Muncii și Protecției Sociale.”

Articolul V. – Legea nr. 99/2010 privind regimul juridic al adopției (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 131-134, art. 441), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Articolul 10 se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) În cazul separării fraților prin adopție națională, autoritatea tutelară teritorială care a solicitat separarea fraților va emite o dispoziție prin care va stabili măsuri care vor avea drept scop facilitarea comunicării și menținerea legăturilor dintre frați, ținând cont de vârsta, gradul de maturitate, dorințele, sentimentele fraților și de gradul de informare a acestora cu privire la adopție.”

Articolul VI – Legea nr. 299/2018 privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 1–5, art. 24), se abrogă.

Articolul VII. – Prezenta lege intră în vigoare la trei luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului

Igor GROSU

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(consolidarea sistemului de protecție a copilului împotriva violenței,
neglijării și/sau exploatării)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (*consolidarea sistemului de protecție a copilului împotriva violenței, neglijării și/sau exploatării*) a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Prezentul proiect de lege decurge din necesitatea acordării unei protecții sporite copilului în mai multe domenii, în baza recomandărilor internaționale și reieșind din aspectele practice ce vizează procesul de asigurare a respectării drepturilor copilului de către specialiștii care interacționează regulat cu copiii din domeniul public sau privat, aspecte care sunt descrise la secțiunile de mai jos din prezenta Notă.

În partea ce ține de Codul muncii, prezentul proiect derivă din angajamentele internaționale asumate de Republica Moldova, ca urmare ratificării prin [Legea nr. 263/2011](#) a *Convenției Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale (Convenția Lanzarote)*, și în conformitate cu recomandările reflectate în cel [de-al doilea Raport de implementare a Convenției Lanzarote „Protecția copiilor împotriva abuzului sexual în cercul de încredere: strategiile”](#). Mai exact, Comitetul Lanzarote a recomandat părților Convenției să asigure ca verificările obligatorii la angajare să nu se aplice doar unor profesii, ci tuturor profesiilor care implică contact regulat cu copiii, indiferent de sectorul de activitate (public sau privat).

Pentru a implementa recomandările menționate, prin [Dispoziția Guvernului nr. 206/2024](#) a fost aprobat *Setul de măsuri privind implementarea recomandărilor Comitetului Lanzarote privind asigurarea implementării Convenției Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale (Convenția Lanzarote)* pentru perioada 2025-2026, care include, *inter alia*, următoarele acțiuni:

15.1. - elaborarea proiectului de modificare a Codului muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003 (ajustarea cadrului legal pentru a interzice angajarea persoanelor care au săvârșit acțiuni ilegale împotriva copilului la posturi de muncă care implică contact regulat cu copiii, indiferent de sectorul de activitate (public sau privat);

15.2. - promovarea proiectului actului normativ în ședință de Guvern;

15.3. - instituirea mecanismului de prezentare a informațiilor la angajare, precum și în cazul persoanelor deja angajate, privind lipsa condamnărilor pentru infracțiuni referitoare la viața sexuală, inclusiv față de copii și lipsa proceselor penale intentate în curs de examinare pentru infracțiuni privind viața sexuală, inclusiv față de copii);

15.5. - instituirea mecanismului de verificare continuă/periodică a tuturor profesioniștilor aflați în contact regulat cu copiii.

În partea ce ține de completarea Codului de procedură civilă, temeiul legal îl reprezintă [Convenția de la Haga din 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale a copiilor](#), mai exact [Ghidul bunelor practici, partea a III-a intitulată „Măsuri preventive”](#), care recomandă statelor să prevadă în cadrul lor intern măsuri de prevenire a fenomenului deplasării și/sau reținerii ilicite a copiilor.

Modificările care se propun în proiect pentru ajustarea *Legii nr. 99/2010 privind regimul juridic al adopției* vin să consolideze sistemul de protecție a copilului, în special ce ține de asigurarea plasării împreună a fraților/surorilor într-o formă de protecție, iar în cazul în care acest lucru este contrar interesului superior al acestora să fie întreprinse toate măsurile necesare pentru asigurarea comunicării între aceștia.

Noile prevederi vin să asigure buna implementare a [Linii Directoare ONU pentru Îngrijirea Alternativă a Copiilor](#), care stabilesc în acest sens că: *„Frații/surorile cu legături existente nu ar trebui, în principiu, separați prin plasarea în îngrijire alternativă, cu excepția cazului în care există un risc clar de abuz sau o altă justificare în interesul superior al copilului. În orice caz, ar trebui depuse toate eforturile pentru a permite fraților/surorilor să mențină contactul unul cu celălalt, cu excepția cazului în care acest lucru este împotriva dorinței sau intereselor lor.”*

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Prezentul proiect de lege are drept scop consolidarea mecanismelor legale de protecție a copilului, prin intervenții legislative care vizează diverse aspecte esențiale ale relațiilor familiale, prevenirea violenței și asigurarea accesului egal la drepturi și servicii. Mai exact, proiectul propune următoarele măsuri:

- **Consolidarea cadrului de prevenire și combatere a violenței și abuzului asupra copiilor în interacțiunea cu specialiști din diverse domenii, în contextul contactului frecvent al acestora cu copiii.** În prezent, aspectul controlului obligatoriu pentru anumiți profesioniști, activitatea cărora implică interacționarea regulată cu copiii, la etapa de recrutare a acestora se realizează doar la unele profesii și nu acoperă un spectru mai larg din diferite domenii. Or, această condiționare reprezintă un element important de prevenire a abuzului față de un copil, prin diminuarea posibilității de interacționare a unei persoane lipsite de integritate în acest sens de a intra în contact cu copiii, profitând de locul de muncă deținut.

Unele acte normative care reglementează angajarea în câmpul muncii a unor specialiști, activitatea cărora implică contact regulat cu copiii, prevăd norme ce țin de integritatea specialistului angajat prin verificarea faptului dacă a săvârșit o infracțiune sau contravenție față de copii până la etapa de angajare. De exemplu, poziția de asistent parental profesionist, în conformitate cu [standardul 20 - Evaluarea solicitantului la funcția de asistent parental profesionist](#); poziția de tutore/curator, în conformitate cu [punctul 25 din Regulamentul-cadru](#); sau poziția de părinte-educator, în conformitate cu [standardul 20 - Evaluarea solicitantului la funcția de părinte-educator](#), care prevăd necesitatea prezentării cazierului judiciar la angajare.

Menționăm, că actele normative, ce reglementează aspectele de angajare a persoanelor la profesii care implică un contact regulat cu copiii, sunt multiple și implică

un șir de domenii diverse de activitate (sănătate, educație, social, de drept, culturii, tehnologiilor informaționale etc.). Totodată, nu există o normă generală obligatorie în acest sens pentru toate profesiile, care implică un contact regulat cu copiii, indiferent de sectorul de activitate (public sau privat). De asemenea, nu există o normă obligatorie pentru toate profesiile vizate, de a fi sesizat angajatorul în cazul în care împotriva angajatului a fost inițiată o cauză penală sau contravențională pentru o faptă săvârșită față de un copil sau față de o persoană care se află în imposibilitatea de a se apăra, fapt care ar servi temei pentru suspendarea salariului respectiv din lucru.

- **Prevenirea răpirii internaționale a copiilor, prin introducerea unor prevederi clare care să descurajeze acest fenomen grav și să protejeze drepturile copilului și ale părinților.** Parlamentul a adoptat [*Legea nr. 292/2024 privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite*](#), prin care a fost creat un mecanism de implementare a *Convenției de la Haga din 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii*. Această Lege stabilește în mod detaliat etapele procedurii de înapoiere a copilului în locul reședinței obișnuite și de exercitare a dreptului de vizitare, în conformitate cu standardele internaționale. În paralel, se impune dezvoltarea unui mecanism de prevenire a cazurilor de răpire internațională, care să includă măsuri care permit identificarea situațiilor cu risc și intervenții rapide ale autorităților competente pentru a reduce necesitatea inițierii procedurii de înapoiere, care este adesea complexă și de durată.

- **Limitarea contactului cu copilul în cazurile de violență în familie, în vederea garantării siguranței și interesului superior al copilului.** Se consideră necesar de consolidat cadrul normativ, astfel încât să fie prevenite revictimizarea și traumele emoționale pe care le poate resimți copilul atunci când interacționează cu părintele care aplică violența în familie. Acesta urmărește scopul protejării copilului de un mediu abuziv care îi poate afecta dezvoltarea fizică, psihologică și socială.

- **Suplinirea categoriilor de copii cărora este necesar de atribuit statutul de copil rămas temporar fără ocrotire părintească.** S-a constatat că în cazul copiilor străini sau apatrizi, care au intrat pe teritoriul Republicii Moldova fără a fi însoțiți de o persoană adultă care să fie responsabilă pentru ei prin lege sau au fost lăsați pe teritoriul Republicii Moldova fără un act juridic, cadrul normativ nu prevede necesitatea atribuirii unui statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească, până la reintegrarea acestuia în familia biologică. Menționăm că pe perioada identificării părinților copiilor vizați, autoritatea tutelară teritorială este reprezentantul legal al acestora.

- **Asigurarea menținerii relațiilor dintre frați și surori separați prin adopție.** Prevederile actuale ale articolului 10 alineatele (4) și (5) din *Legea nr. 99/2010 privind regimul juridic al adopției* fac referire doar la situațiile de separare a fraților/surorilor prin adopție internațională, când este necesară asigurarea comunicării între aceștia ținând cont de domicilierea acestora în țări diferite, însă nu acoperă expres situațiile de separare a fraților prin adopție națională și măsurile necesare de a fi întreprinse în acest sens, context în care, prin modificările propuse în proiect, autoritățile tutelare teritoriale vor avea obligația de a emite o dispoziție prin care să stabilească și apoi să asigure că frații/surorile separate prin adopție să mențină relațiile, dacă acest fapt nu va contraveni interesului superior al acestora.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prezentul proiect de lege propune unele modificări și completări legislative la mai multe acte normative, după cum urmează.

1. Codul muncii

1.1. Se propune reglementarea la articolul 46 alineatul (4¹) a unor reguli generale obligatorii pentru aplicare de către toți angajatorii la angajarea persoanelor pentru toate profesiile, care implică contact regulat cu copiii, indiferent de sectorul de activitate (public sau privat), ce restricționează accesul la funcțiile respective a anumitor persoane. Este vorba despre persoanele care se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, față de care este instituită o măsură de ocrotire judiciară, care au săvârșit o infracțiune sau contravenție în raport cu un copil sau cu implicarea acestuia, ori care se află în calitate de învinuit sau inculpat în procesul de examinare a unei cauze penale sau contravenționale, pentru o infracțiune sau contravenție săvârșită față de un copil sau față de o persoană care se află în imposibilitatea de a se apăra din cauza bolii, dizabilității ori altui factor sau săvârșită cu instigarea sau atragerea copiilor la săvârșirea unei infracțiuni sau contravenții.

Menționăm că, luând în considerare faptul că cadrul normativ național prevede și situații când persoanele săvârșesc contravenții față de un copil (articolele 55⁴ alineatul (2), 63¹, 277¹ alineatul (3) și 364 alineatul (7) din Codul Contravențional) se propune ca pentru persoanele respective, de asemenea să fie aplicată interdicția de a fi angajate într-o profesie care implică contact regulat cu copiii. De asemenea, modificarea propusă prin completarea articolului 46 cu alineatul (4²) este necesară pentru profesiile, cum ar fi asistent parental profesionist, părinte-educator, tutore/curator, etc., realizarea cărora se efectuează la domiciliul persoanelor angajate.

Astfel, în contact regulat cu copilul va intra nu doar persoana angajată, da și persoanele, care locuiesc cu persoana dată. În altă ordine de idei, reieșind din principiul interesului superior al copilului, pentru a asigura excluderea riscului în cazul acestor profesii de a intra copilul în contact cu o persoană necorespunzătoare, se propune în cazul profesiilor, realizarea cărora implică traiul copilului cu alte persoane din familia angajatului, acestea, la rândul său, să fie verificate prin prisma săvârșirii contravențiilor/infracțiunilor față de copii.

1.2. Modificările propuse la articolului 57 vin să completeze documentele ce urmează a fi prezentate de către persoanele, care doresc să se angajeze într-o funcție sau activitate (din domeniul public și privat), exercitarea cărora prezumă contact regulat cu copiii, care ar confirma respectarea condițiilor de angajare în aceste funcții, specificate la articolul 46 alineatul (4¹).

1.3. Articolul 76 se propune a fi completat cu o literă nouă care reglementează dreptul angajatorului de a suspenda un salariat din funcție, în cazurile specificate la punctul 1.1. pe perioada derulării procesului penal sau contravențional. Această măsură va contribui la excluderea potențialului risc de a comite infracțiuni sau contravenții față de copii, utilizând funcția deținută. Suspendarea se dispune din ziua recepționării de către angajator a informației corespunzătoare de la organele abilitate cu atribuții de inițiere a cauzei penale sau contravenționale.

În acest sens, organele abilitate cu atribuții de gestionare a proceselor penale și contravenționale, vor trebui să informeze angajatorul despre inițierea unei cauze penale sau contravenționale față de o persoană, care este angajată în funcție sau activitate (din domeniul public și privat), exercitarea căreia prezumă contact regulat cu copiii.

1.4. De asemenea, articolul 86 se propune a fi completat cu o literă nouă care reglementează dreptul angajatorului de a concedia angajatul în cazul în care acesta a fost recunoscut vinovat de săvârșirea unei infracțiuni sau contravenții specificate la articolul 46 alin. (4¹).

1.5. Articolul 213 se propune a fi completat cu un alineat nou și vizează necesitatea asigurării faptului că toate persoanele angajate în funcțiile sau activitățile (din domeniul public și privat), exercitarea cărora implică contact regulat cu copiii, dețin cunoștințele necesare cu privire la metodele și măsurile de protecție a copiilor împotriva violenței (inclusiv violenței sexuale), neglijării și exploatării, precum și procedurile de raportare obligatorie a cazurilor respective.

2. Codul de procedură civilă

Se propune completarea *Capitolului XXV¹ Înapoierea copilului și exercitarea dreptului de vizitare a copilului*, cu un nou articol 293⁵.

Această completare urmărește un scop de prevenire a deplasării și reținerii ilicite a copiilor aflați pe teritoriul Republicii Moldova. Astfel, aceasta vine să răspundă situațiilor în care reprezentantul legal al copilului are bănuieli rezonabile, bazate pe probe, că copilul acestuia va fi supus deplasării și, ulterior, reținerii în străinătate.

Astfel, menționăm că [Legea nr. 292/2024 privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite](#) reglementează procedurile aferente procesului de înapoiere a copilului și de exercitare a dreptului de vizitare a copilului, dar nu stabilește un mecanism de prevenire a fenomenului răpirii internaționale de copii, în sensul Convenției de la Haga asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii.

Competența de a dispune asemenea măsuri, independent de cererile privind înapoierea copilului sau exercitarea dreptului de vizitare, o are instanța judecătorească din raza domiciliului copilului, având în vedere că copilul vizat își poate avea domiciliul oriunde în Republica Moldova, iar plasarea acestei împuterniciri doar în competența Curții de Apel Chișinău (care este unica autoritate judiciară competentă de a soluționa cauzele de deplasare și reținere ilicită) ar crea impedimente pentru reclamant în sensul accesului la instanță și al dispunerii cu promptitudine a măsurilor de protecție menționate. Hotărârea instanței este susceptibilă de a fi atacată cu apel, în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă.

Instanța se va pronunța pe fond asupra dispunerii sau refuzului de a dispune măsurile de protecție menționate în 10 zile lucrătoare de la admiterea cererii. Totodată, până la soluționarea cauzei în fond, ca măsură de asigurare a faptului că pârâtul nu va scoate copilul vizat peste hotare în timpul examinării cererii, instanța va dispune aplicarea măsurii până la soluționarea cauzei în fond în aceeași zi în care cererea este admisă. În [Legea nr. 292/2024 privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite](#), este stabilit că Curtea de Apel Chișinău, judecând cauzele de deplasare sau reținere ilicită a copilului, dispune asemenea măsuri în aceeași zi.

Această diferență reiese din faptul că, în cazul Curții de Apel Chișinău, cererea este înaintată în cadrul procesului examinării cererii prin care se solicită înapoierea copilului,

curtea fiind deja familiarizată cu dosarul și cu circumstanțele cauzei. În cazul examinării cauzelor în sensul articolului 293⁵ propus, menționăm că acestea se examinează până la scoaterea copilului peste hotare, întrucât are un scop preventiv. În acest sens, instanța trebuie să aibă la dispoziție suficient timp pentru a putea judeca cauza și decide cu privire la dispunerea măsurii de protecție.

Totodată, măsura de protecție va fi aplicată, în cazul în care instanța de judecată dă curs cererii în baza probelor cercetate, până la o perioadă ce nu poate depăși 6 luni. Acest termen a fost stabilit pentru a-i acorda o marjă instanței de judecată în stabilirea unui termen exact, în funcție de circumstanțele fiecărui caz particular.

3. Legea cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie

Modificarea propusă a fi operată la articolul 15 alineatul (4)¹ vine să asigure faptul că programul de vizitare a copilului, solicitat de către părintele, care este agresor familial, nu va fi stabilit în cazul în care acest fapt contravine interesului superior al copilului. Astfel, decizia privind stabilirea programului sau refuzul stabilirii programului va fi luată în baza circumstanțelor fiecărui caz particular.

4. Legea privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți

4.1. Articolul 13⁵ alineatul (1) care stabilește temeiurile încetării custodiei, se propune a fi completat cu temeiul decesului custodelui sau a copilului. În practică, au fost întâlnite situații în care custodele decedează, iar acest temei nu poate fi invocat de autoritatea tutelară locală care a instituit custodia atunci când emite dispoziția privind încetarea custodiei, în conformitate cu alineatul (2) din acest articol, deoarece asemenea temei nu este prevăzut de cadrul normativ la moment. Astfel, se propune înlăturarea acestei omisiuni legislative prin reglementarea expresă a acestei situații.

4.2. De asemenea, se propune includerea la articolul 14 alineatul (1) care reglementează atribuirea statutului de copil rămas temporar fără ocrotire părintească, a categoriei copiilor străini sau apatrizi, care au intrat pe teritoriul Republicii Moldova fără a fi însoțiți de o persoană adultă care să fie responsabilă pentru ei prin lege sau au fost lăsați pe teritoriul Republicii Moldova fără un act juridic. Astfel, acestei categorii de copii i se va putea atribui statutul de copil rămas temporar fără ocrotire părintească, fapt ce le va permite să beneficieze de protecția acordată de acest statut.

4.3. Suplimentar, se evidențiază în mod expres la articolul 18 alineatul (2) faptul că registrele de evidență a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți se țin de către autoritatea tutelară locală și de către specialiștii responsabili din cadrul autorităților tutelare teritoriale, care asigură introducerea datelor acestora în sistemele informaționale aflate în gestiunea Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

5. Legea privind regimul juridic al adopției

Se propune completarea articolului 10 al acestei legi cu alineatul (6) prin care stabilește obligația autorității tutelare teritoriale care a solicitat separarea fraților prin adopție de a emite o dispoziție prin care va stabili măsuri ce vor avea drept scop facilitarea comunicării și menținerea legăturilor dintre frați, ținând cont de vârsta, gradul de maturitate, dorințele, sentimentele fraților și de gradul de informare a acestora cu privire la adopție.

6. Legea privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant

Se propune abrogarea acestei legi. Menționăm că în cadrul *Planului de acțiuni al Consiliului European pentru Republica Moldova (2021-2024)*, la solicitarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale a fost realizat Raportul privind „*Revizuirea Legii nr. 299 privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant din Republica Moldova*”. Potrivit analizei din acest raport, au fost înaintate recomandări cu privire la dezvoltarea în continuare a legislației privind protecția copiilor aflați în conflict cu legea care nu au împlinit vârsta răspunderii penale în Republica Moldova.

Printre recomandările formulate, a fost îmbinarea/comasarea prin [Legea nr.299/2018 privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant](#) cu [Legea nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți](#), astfel încât să fie **o singură lege specială**, care să cuprindă toate categoriile de copii aflați în situație de risc, inclusiv copiii care au săvârșit o abatere contravențională/penală și nu au atins vârsta răspunderii, dar au o problemă socială/comportamentală/emoțională complexă.

Drept urmare a acestei recomandări, prin [Legea nr. 256/2023](#), a fost modificată [Legea nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți](#) prin completarea art. 8 cu o categorie nouă de copii aflați în situație de risc, și anume ***copiii care sunt expuși riscului de a comite infracțiuni sau se află în conflict cu legea***, față de care autoritatea tutelară locală este obligată să se autosesizeze și/sau să asigure recepționarea și înregistrarea sesizărilor. Această acțiune legislativă a consolidat protecția acestei categorii de copii așa încât aceștia beneficiază de protecție specială din partea autorităților competente, în aceleași condiții ca și ceilalți copii aflați în situație de risc, specificați în articolul 8 din *Legea nr. 140/2013*, cum ar fi copiii supuși violenței sau copiii care practică vagabondajul, cerșitul sau prostituția.

De asemenea, recomandarea abrogării Legii nr. 299/2018, urmare a modificărilor operate la *Legea nr. 140/2013*, a fost reflectată și în [Raportul de evaluare ex-post de impact a Legii nr. 299/2018 privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant](#), context în care urmează a fi realizată prin prezentul proiect de act normativ.

În contextul celor menționate, abrogarea Legii nr. 299/2018 este de ordin tehnic, deoarece aspectele ce vizează intervențiile necesare pentru a asigura protecția copiilor din categoria vizată sunt reglementate prin *Legea nr. 140/2013* și *Hotărârea Guvernului nr. 270/2014*.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu au fost identificate.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Modificările propuse vor consolida capacitatea instituțiilor publice/autorităților de a asigura protecția copilului, prin măsuri preventive reglementate expres în cadrul normativ relevant.

Un impact important va avea și introducerea unor reguli stricte privind angajarea în funcții cu contact regulat cu copiii în sectorul public. Instituțiile publice vor trebui să stabilească mecanisme eficiente de schimb de date cu organele de urmărire penală și contravențională și să asigure instruirea obligatorie a personalului angajat privind protecția copilului.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Prezentul proiect de act normativ nu necesită alocare de mijloace financiare suplimentare.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Modificările propuse în prezentul proiect produc un impact asupra sectorului privat, deoarece presupun introducerea unor restricții privind ocuparea pozițiilor care implică un contact regulat cu copiii, în scopul prevenirii riscurilor de abuz și asigurării unui mediu sigur pentru aceștia.

Astfel, angajatorii vor fi obligați să verifice antecedentele penale ale candidaților pentru infracțiuni săvârșite împotriva copiilor sau persoanelor care se află în imposibilitatea de a se proteja.

De asemenea, angajatorii vor verifica dacă se află la evidența medicului psihiatru-narcolog sau psihiatru, dacă este învinuit sau inculpat într-o cauză penală sau contravențională pentru anumite infracțiuni, precum și dacă față de candidat este instituită o măsură de ocrotire judiciară. Totodată, angajatorii vor fi obligați să asigure instruirea salariaților în domeniul protecției copilului.

4.4. Impactul social

Prezentul proiect de lege produce un impact social pozitiv important asupra copilului deoarece vine să asigure garanții suplimentare și mecanisme eficiente de asigurare a siguranței și bunăstării acestuia.

În special, modificările propuse să consolideze protecția copilului în situațiile de violență și conflict în familie, prin limitarea contactului cu părintele agresor și asigurarea că interesul superior al copilului prevalează în orice decizie. Aceasta reduce riscul expunerii copiilor la medii lipsite de siguranță și sprijină un climat familial mai stabil.

În final, subliniem că instituirea unui mecanism de prevenire a deplasării sau reținerii ilicite a copilului va contribui în mod esențial la prevenirea conflictelor transfrontaliere și, astfel, la reducerea traumelor emoționale cauzate copilului din cauza separării forțate de celălalt părinte/reprezentant legal. Crearea unui instrument procedural eficient și accesibil la nivel național, va permite autorităților să intervină înainte ca orice situație să escaladeze într-un caz de răpire internațională a copiilor, un fenomen care este dificil de gestionat și presupune proceduri îndelungate.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Implementarea prevederilor prezentului proiect se va asigura cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Prevederile prezentului proiect se aplică fără discriminare între femei și bărbați, fete și băieți.

4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu este aplicabil.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În vederea respectării prevederilor <i>Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional</i> , anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (<i>consolidarea sistemului de protecție a copilului împotriva violenței, neglijării și/sau exploatării</i>) a fost plasat pe portalul www.particip.gov.md și poate fi vizualizat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16365 .
7. Concluziile expertizelor
Concluziile expertizei Ministerului Justiției și a Centrului Național Anticorupție vor fi reflectate după realizarea procedurii de expertizare a proiectului.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Proiectul de lege se încorporează în cadrul normativ în vigoare.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Pentru a asigura implementarea prevederilor prezentului proiect de act normativ se va realiza informarea autorităților/instituțiilor statului, care vor participa în procesul de avizare/expertizare a prezentului proiect, precum și a populației cu privire la prevederile acestuia pe toate căile disponibile, pentru a asigura implementarea prevederilor adoptate.

Secretar de Stat

Vasile CUȘCA

Tabelul comparativ
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(consolidarea sistemului de protecție a copilului împotriva violenței, neglijării și/sau exploatării)

3	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
Propuneri de modificare a Codului muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003		
Articolul 46. Părțile contractului individual de muncă [...] <ul style="list-style-type: none"> - - 	1. Articolul 46 se completează cu alineatele (4 ¹) – (4 ²) cu următorul cuprins: „(4 ¹) Se interzice angajarea într-o funcție care implică un contact regulat cu copiii, atât în sectorul public cât și privat, a persoanelor în privința cărora sunt instituite măsuri de ocrotire judiciară, care se află la evidența medicului psihiatru-narcolog sau psihiatru, care au fost anterior condamnate sau care se află în calitate de învinuit sau inculpat într-o cauză penală sau contravențională pentru o infracțiune sau contravenție săvârșită față de un copil sau față de o persoană care se află în imposibilitatea de a se apăra din cauza bolii, dizabilității ori altui factor, sau săvârșită cu instigarea sau atragerea copiilor la săvârșirea unei infracțiuni sau contravenții. (4 ²) Nu pot fi angajate într-o funcție care implică îngrijirea și educarea copilului pentru o perioadă determinată de timp în familia/la domiciliul persoanei, persoanele care locuiesc în cadrul unei gospodării împreună cu alte persoane, care nu corespund condițiilor specificate la alineatul (4 ¹).”	Articolul 46 Părțile contractului individual de muncă (4 ¹) Se interzice angajarea într-o funcție care implică un contact regulat cu copiii, atât în sectorul public cât și privat, a persoanelor în privința cărora sunt instituite măsuri de ocrotire judiciară, care se află la evidența medicului psihiatru-narcolog sau psihiatru, care au fost anterior condamnate sau care se află în calitate de învinuit sau inculpat într-o cauză penală sau contravențională pentru o infracțiune sau contravenție săvârșită față de un copil sau față de o persoană care se află în imposibilitatea de a se apăra din cauza bolii, dizabilității ori altui factor, sau săvârșită cu instigarea sau atragerea copiilor la săvârșirea unei infracțiuni sau contravenții. (4 ²) Nu pot fi angajate într-o funcție care implică îngrijirea și educarea copilului pentru o perioadă determinată de timp în familia/la domiciliul persoanei, persoanele care locuiesc în cadrul unei gospodării împreună cu alte persoane, care nu corespund condițiilor specificate la alineatul (4 ¹).
Articolul 57. Documentele care se prezintă la încheierea contractului individual de muncă [...] <ul style="list-style-type: none"> - - 	Articolul 57: 1) se completează cu alineatele (1 ¹) și (1 ²) cu următorul cuprins: „(1 ¹) În cazul ocupării funcțiilor și/sau exercitării activităților în sectorul public și privat, care implică un contact regulat cu copiii, la încheierea contractului individual de muncă, persoana care se angajează, suplimentar la documentele indicate la	Articolul 57. Documentele care se prezintă la încheierea contractului individual de muncă (1 ¹) În cazul ocupării funcțiilor și/sau exercitării activităților în sectorul public și privat, care implică un contact regulat cu copiii, la încheierea contractului individual de muncă, persoana care se angajează, suplimentar la documentele indicate

	<p>alineatul (1), prezintă angajatorului următoarele documente:</p> <p>a) cazierul judiciar care să ateste lipsa antecedentelor penale pentru infracțiuni comise față de un copil sau față de o persoană care se află în imposibilitatea de a se apăra din cauza bolii, dizabilității ori altui factor sau săvârșită cu instigarea sau atragerea copiilor la săvârșirea unei infracțiuni sau contravenții;</p> <p>b) contravențiilor comise față de un copil sau față de o persoană care se află în imposibilitatea de a se apăra din cauza bolii, dizabilității ori altui factor sau săvârșită cu instigarea sau atragerea copiilor la săvârșirea unei infracțiuni sau contravenții;</p> <p>c) declarația pe propria răspundere că persoana nu are calitate de învinuit sau incuplat într-o cauză penală sau contravențională pentru o faptă săvârșită față de un copil sau față de o persoană care se află în imposibilitate de a se apăra din cauza bolii, dizabilității ori altui factor sau săvârșită cu instigarea sau atragerea copiilor la săvârșirea unei infracțiuni sau contravenții.</p> <p>(1²) În cazul cetățenilor străini și apatrizilor, care domiciliază pe teritoriul Republicii Moldova o perioadă mai mică de 12 luni, cazierul judiciar și cazierul contravențional se prezintă inclusiv din țara unde această persoană avea reședința obișnuită în ultimii 5 ani până la legalizarea șederii pe teritoriul Republicii Moldova.”</p>	<p>la alineatul (1), prezintă angajatorului următoarele documente:</p> <p>a) cazierul judiciar care să ateste lipsa antecedentelor penale pentru infracțiuni comise față de un copil sau față de o persoană care se află în imposibilitatea de a se apăra din cauza bolii, dizabilității ori altui factor sau săvârșită cu instigarea sau atragerea copiilor la săvârșirea unei infracțiuni sau contravenții;</p> <p>b) cazierul contravențional care să ateste lipsa contravențiilor comise față de un copil sau față de o persoană care se află în imposibilitatea de a se apăra din cauza bolii, dizabilității ori altui factor sau săvârșită cu instigarea sau atragerea copiilor la săvârșirea unei infracțiuni sau contravenții;</p> <p>c) declarația pe propria răspundere că persoana nu are calitate de învinuit sau incuplat într-o cauză penală sau contravențională pentru o faptă săvârșită față de un copil sau față de o persoană care se află în imposibilitate de a se apăra din cauza bolii, dizabilității ori altui factor sau săvârșită cu instigarea sau atragerea copiilor la săvârșirea unei infracțiuni sau contravenții.</p> <p>(1²) În cazul cetățenilor străini și apatrizilor, care domiciliază pe teritoriul Republicii Moldova o perioadă mai mică de 12 luni, cazierul judiciar și cazierul contravențional se prezintă inclusiv din țara unde această persoană avea reședința obișnuită în ultimii 5 ani până la legalizarea șederii pe teritoriul Republicii Moldova.</p>
<p>(2) Se interzice angajatorilor să ceară de la persoanele care se angajează alte documente decât cele prevăzute la alin.(1), precum și de alte acte legislative.</p>	<p>(2) la alineatul (2), textul „alin. (1)” se substituie cu textul „alineatele (1)-(1¹)”.</p>	<p>(2) Se interzice angajatorilor să ceară de la persoanele care se angajează alte documente decât cele prevăzute la alin.(1))-(1¹), precum și de alte acte legislative.</p>

<p>Articolul 76. Suspendarea contractului individual de muncă în circumstanțe ce nu depind de voința părților [...] -</p>	<p>3. Articolul 76 se completează cu litera g¹) cu următorul cuprins: „g¹) inițierea unei cauze penale sau contravenționale pentru o infracțiune sau contravenție săvârșită față de un copil sau față de o persoană care se află în imposibilitatea de a se apăra din cauza bolii, dizabilității ori altui factor sau săvârșită cu instigarea sau atragerea copiilor la săvârșirea acesteia, în care salariatul care deține o funcție care implică un contact regulat cu copiii are calitatea de învinuit, inculpat sau contravenient. Suspendarea contractului individual de muncă se realizează din ziua recepționării de către angajator a informației corespunzătoare de la organele abilitate cu atribuții de inițiere a cauzei penale sau contravenționale;”</p>	<p>Articolul 76. Suspendarea contractului individual de muncă în circumstanțe ce nu depind de voința părților [...] g¹) inițierea unei cauze penale sau contravenționale pentru o infracțiune sau contravenție săvârșită față de un copil sau față de o persoană care se află în imposibilitatea de a se apăra din cauza bolii, dizabilității ori altui factor sau săvârșită cu instigarea sau atragerea copiilor la săvârșirea acesteia, în care salariatul care deține o funcție care implică un contact regulat cu copiii are calitatea de învinuit, inculpat sau contravenient. Suspendarea contractului individual de muncă se realizează din ziua recepționării de către angajator a informației corespunzătoare de la organele abilitate cu atribuții de inițiere a cauzei penale sau contravenționale;</p>
<p>Articolul 86. Concedierea [...] -</p>	<p>4. Articolul 86 se completează cu litera j¹) cu următorul cuprins: „j¹) săvârșirea de către salariatul care deține o funcție care implică un contact regulat cu copiii, a unei infracțiuni sau contravenții, specificate la articolul 46 alineatul (4¹), stabilită prin hotărârea instanței de judecată sau, după caz, prin actul organului de competență căruia ține aplicarea sancțiunilor contravenționale;”</p>	<p>Articolul 86. Concedierea [...] j¹) săvârșirea de către salariatul care deține o funcție care implică un contact regulat cu copiii, a unei infracțiuni sau contravenții, specificate la articolul 46 alineatul (4¹), stabilită prin hotărârea instanței de judecată sau, după caz, prin actul organului de competență căruia ține aplicarea sancțiunilor contravenționale;</p>
<p>Articolul 213. Drepturile și obligațiile angajatorului în domeniul formării profesionale [...]</p>	<p>5. Articolul 213 se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins: „(1¹) Angajatorul este obligat să asigure instruirea salariaților care dețin funcții care implică un contact regulat cu copiii, atât în sectorul public cât și privat, cu privire la protecția copilului împotriva violenței, neglijării și/sau exploatării, la depistarea</p>	<p>Articolul 213. Drepturile și obligațiile angajatorului în domeniul formării profesionale [...] (1¹) Angajatorul este obligat să asigure instruirea salariaților care dețin funcții care implică un contact regulat cu copiii, atât în sectorul public cât și privat, cu privire la protecția copilului</p>

	semnelor și raportarea cazurilor menționate, la înțelegerea și controlul comportamentului provocator al copilului, precum și cu privire la aplicarea măsurilor nonviolente de disciplinare a copilului.”	împotriva violenței, neglijării și/sau exploatării, la depistarea semnelor și raportarea cazurilor menționate, la înțelegerea și controlul comportamentului provocator al copilului, precum și cu privire la aplicarea măsurilor nonviolente de disciplinare a copilului.
Propuneri de modificare a Codului de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003		
Capitolul XXVI ÎNAPOIEREA COPILULUI ȘI EXERCITAREA DREPTULUI DE VIZITARE A COPILULUI -	Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 285–294, art. 436) cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 293 ⁵ cu următorul cuprins: „Articolul 293 ⁵ . Măsuri de protecție a copiilor (1) În cazul unor bănuieli rezonabile că copilul va fi supus deplasării sau reținerii ilicite, reprezentantul legal al copilului poate înainta instanței judecătorești din raza domiciliului copilului o cerere motivată prin care să solicite dispunerea a uneia dintre măsurile de protecție prevăzute la articolul 18 alineatul (2) din Legea nr. 292/2024 privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite, pentru un termen de până la 6 luni. (2) Instanța de judecată va dispune, prin încheiere, una dintre măsurile prevăzute la alineatul (1) în aceeași zi în care cererea a fost admisă, ca măsură de asigurare, până la soluționarea cauzei în fond. (3) Instanța de judecată se pronunță în fond asupra cererii menționate la alineatul (2), în termen de 10 zile lucrătoare de la admiterea acesteia, printr-o hotărâre susceptibilă de atac conform prevederilor prezentului Cod. Instanța va dispune aplicarea măsurii de protecție doar în cazul confirmării bănuielilor reclamantului prin probe. (4) În cazul dispunerii uneia dintre măsurile de protecție prevăzute la alineatul (1), se vor aplica	Capitolul XXVI ÎNAPOIEREA COPILULUI ȘI EXERCITAREA DREPTULUI DE VIZITARE A COPILULUI Articolul 293⁵. Măsuri de protecție a copiilor (1) În cazul unor bănuieli rezonabile că copilul va fi supus deplasării sau reținerii ilicite, reprezentantul legal al copilului poate înainta instanței judecătorești din raza domiciliului copilului o cerere motivată prin care să solicite dispunerea a uneia dintre măsurile de protecție prevăzute la articolul 18 alineatul (2) din Legea nr. 292/2024 privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite, pentru un termen de până la 6 luni. (2) Instanța de judecată va dispune, prin încheiere, una dintre măsurile prevăzute la alineatul (1) în aceeași zi în care cererea a fost admisă, ca măsură de asigurare, până la soluționarea cauzei în fond. (3) Instanța de judecată se pronunță în fond asupra cererii menționate la alineatul (2), în termen de 10 zile lucrătoare de la admiterea acesteia, printr-o hotărâre susceptibilă de atac conform prevederilor prezentului Cod. Instanța va dispune aplicarea măsurii de protecție doar în cazul confirmării bănuielilor reclamantului prin probe.

	corespunzător prevederile articolului 18 alineatele (3)-(4) din Legea nr. 292/2024 privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite.”.	(4) În cazul dispunerii uneia dintre măsurile de protecție prevăzute la alineatul (1), se vor aplica corespunzător prevederile articolului 18 alineatele (3)-(4) din Legea nr. 292/2024 privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite.
Propuneri de modificare a Legii nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie		
<p>Articolul 15. Măsurile de protecție [...] (4¹) Pe perioada acțiunii ordonanței de protecție în privința victimei cu copii, indiferent dacă copiii sunt incluși sau nu în ordonanța de protecție, aceștia se vor afla cu părintele-victimă. La solicitarea părintelui-agresor, vizitarea copilului poate avea loc conform unui program aprobat de către autoritatea tutelară teritorială.</p>	<p>La articolul 15 din Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 55-56, art. 178), cu modificările ulterioare, alineatul (4¹) va avea următorul cuprins: „(4¹) Pe perioada acțiunii ordonanței de protecție în privința victimei cu copii, indiferent dacă copiii sunt incluși sau nu în ordonanța de protecție, aceștia se vor afla cu părintele, care este victima violenței în familie, în cazul în care acesta are capacitatea de a asigura creșterea și îngrijirea copiilor. În toate cazurile de violență în familie, înregistrate în cadrul familiilor cu copii, autoritatea tutelară locală va realiza evaluarea inițială a situației copiilor, indiferent de faptul dacă aceștia sunt sau nu victime sau martori ai violenței în familie, cu scopul de a confirma/infirma situația de risc pentru aceștia. În cazul constatării situației de risc pentru copii, față de aceștia se vor aplica prevederile Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți. La solicitarea părintelui, care a fost luat în evidență în calitate de agresor familial, vizitarea copilului poate avea loc conform unui program aprobat de către instanța de judecată, cu excepția cazului în care această vizitare contravine interesului superior al copilului.”</p>	<p>Articolul 15. Măsurile de protecție [...] „(4¹) Pe perioada acțiunii ordonanței de protecție în privința victimei cu copii, indiferent dacă copiii sunt incluși sau nu în ordonanța de protecție, aceștia se vor afla cu părintele, care este victima violenței în familie, în cazul în care acesta are capacitatea de a asigura creșterea și îngrijirea copiilor. În toate cazurile de violență în familie, înregistrate în cadrul familiilor cu copii, autoritatea tutelară locală va realiza evaluarea inițială a situației copiilor, indiferent de faptul dacă aceștia sunt sau nu victime sau martori ai violenței în familie, cu scopul de a confirma/infirma situația de risc pentru aceștia. În cazul constatării situației de risc pentru copii, față de aceștia se vor aplica prevederile Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți. La solicitarea părintelui, care a fost luat în evidență în calitate de agresor familial, vizitarea copilului poate avea loc conform unui program aprobat de către instanța de judecată, cu excepția cazului în care această vizitare contravine interesului superior al copilului.”</p>

Propuneri de modificare a Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți		
<p>Articolul 7. Atribuțiile autorității tutelare teritoriale</p> <p>Autoritatea tutelară teritorială are următoarele atribuții:</p> <p>[...]</p> <p>-</p>	<p>1. Articolul 7 se completează cu litera q) cu următorul cuprins:</p> <p>„q) prezintă, în termen de 3 zile lucrătoare, casei teritoriale de asigurări sociale informația privind plasarea copilului, în condițiile articolului 12, într-un serviciu de plasament sau privind încetarea plasamentului copilului din serviciul social de plasament, în scopul stabilirii/modificării/suspendării sau încetării achitării oricărui tip de prestații sociale.”;</p>	<p>Articolul 7. Atribuțiile autorității tutelare teritoriale</p> <p>Autoritatea tutelară teritorială are următoarele atribuții:</p> <p>[...]</p> <p>q) prezintă, în termen de 3 zile lucrătoare, casei teritoriale de asigurări sociale informația privind plasarea copilului, în condițiile articolului 12, într-un serviciu de plasament sau privind încetarea plasamentului copilului din serviciul social de plasament, în scopul stabilirii/modificării/suspendării sau încetării achitării oricărui tip de prestații sociale.</p>
<p>Articolul 12. Plasamentul planificat</p> <p>(2) Copiii pot fi plasați în:</p> <p>a) - <i>abrogată</i>;</p> <p>b) serviciul de plasament de tip familial (tutelă/curatelă, casă de copii de tip familial, asistență parentală profesionistă);</p> <p>c) serviciul de plasament de tip rezidențial (casă comunitară, centru de plasament temporar, alt tip de serviciu).</p>	<p>2. La articolul 12:</p> <p>2.1. alineatul (2), litera b), după cuvântul „profesionistă” se completează cu textul „, și alte servicii stabilite în modul corespunzător de Guvern”.</p>	<p>Articolul 12. Plasamentul planificat</p> <p>(2) Copiii pot fi plasați în:</p> <p>a) - <i>abrogată</i>;</p> <p>b) serviciul de plasament de tip familial (tutelă/curatelă, casă de copii de tip familial, asistență parentală profesionistă și alte servicii stabilite în modul corespunzător de Guvern);</p> <p>c) serviciul de plasament de tip rezidențial (casă comunitară, centru de plasament temporar, alt tip de serviciu).</p>
<p>Articolul 12. Plasamentul planificat</p> <p>(5) Plasamentul planificat al copilului în serviciile indicate la alin. (2) încetează odată cu atingerea de către acesta a vârstei de 18 ani ori la finalizarea anului de studii pe parcursul căruia a atins vârsta respectivă.</p>	<p>2.2. alineatul (5) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(5) Plasamentul planificat al copilului în serviciile indicate la alineatul (2) încetează odată cu atingerea de către acesta a vârstei de 18 ani.”</p>	<p>Articolul 12. Plasamentul planificat</p> <p>(5) Plasamentul planificat al copilului în serviciile indicate la alineatul (2) încetează odată cu atingerea de către acesta a vârstei de 18 ani ori la finalizarea anului de studii pe parcursul căruia a atins vârsta respectivă.</p>
<p>Articolul 13⁵. Încetarea custodiei</p> <p>(1) Custodia încetează:</p>	<p>2. La articolul 13⁵, alineatul (1) se completează cu litera e) cu următorul cuprins:</p> <p>„e) decesul custodelui sau copilului.”</p>	<p>Articolul 13⁵. Încetarea custodiei</p> <p>(1) Custodia încetează:</p>

<p>a) în cazul în care copilul a revenit în grija reprezentantului legal;</p> <p>b) la cererea părinților privind schimbarea custodelui;</p> <p>c) la cererea custodelui, cu înștiințarea prealabilă a părinților;</p> <p>d) în cazul revocării custodelui în condițiile art. 136.</p>		<p>a) în cazul în care copilul a revenit în grija reprezentantului legal;</p> <p>b) la cererea părinților privind schimbarea custodelui;</p> <p>c) la cererea custodelui, cu înștiințarea prealabilă a părinților;</p> <p>d) în cazul revocării custodelui în condițiile art. 136.</p> <p>e) decesul custodelui sau copilului.</p>
<p>Articolul 14. Copiii rămași temporar fără ocrotire părintească</p> <p>(1) Statutul de copil rămas temporar fără ocrotire părintească se atribuie copiilor:</p> <p>[...]</p> <p>-</p>	<p>3. La articolul 14, alineatul (1) se completează cu litera i) cu următorul cuprins:</p> <p>„i) copiilor străini sau apatrizi, care au intrat pe teritoriul Republicii Moldova fără a fi însoțiți de o persoană adultă care să fie responsabilă pentru ei prin lege sau au fost lăsați pe teritoriul Republicii Moldova fără un act juridic, fapt confirmat printr-un proces-verbal întocmit de către autoritatea tutelară locală.”</p>	<p>Articolul 14. Copiii rămași temporar fără ocrotire părintească</p> <p>(1) Statutul de copil rămas temporar fără ocrotire părintească se atribuie copiilor:</p> <p>[...]</p> <p>i) copiilor străini sau apatrizi, care au intrat pe teritoriul Republicii Moldova fără a fi însoțiți de o persoană adultă care să fie responsabilă pentru ei prin lege sau au fost lăsați pe teritoriul Republicii Moldova fără un act juridic, fapt confirmat printr-un proces-verbal întocmit de către autoritatea tutelară locală.</p>
<p>Articolul 18. Evidența copiilor separați de părinți</p> <p>[...]</p> <p>(2) Registrele de evidență a copiilor separați de părinți se țin de către autoritatea tutelară locală și de către specialiștii responsabili din cadrul autorităților tutelare teritoriale.</p>	<p>4. La articolul 18, alineatul (2) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(2) Registrele de evidență a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți se țin de către autoritatea tutelară locală și de către specialiștii responsabili din cadrul autorităților tutelare teritoriale, care asigură introducerea datelor acestora în sistemele informaționale aflate în gestiunea Ministerului Muncii și Protecției Sociale.”</p>	<p>Articolul 18. Evidența copiilor separați de părinți</p> <p>[...]</p> <p>(2) Registrele de evidență a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți se țin de către autoritatea tutelară locală și de către specialiștii responsabili din cadrul autorităților tutelare teritoriale, care asigură introducerea datelor acestora în sistemele informaționale aflate în gestiunea Ministerului Muncii și Protecției Sociale.</p>

Propuneri de modificare a Legii nr. 99/2010 privind regimul juridic al adopției		
Articolul 10. Copilul adoptabil [...]	Articolul 10 se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins: „(6) În cazul separării fraților prin adopție națională, autoritatea tutelară teritorială care a solicitat separarea fraților va emite o dispoziție prin care va stabili măsuri care vor avea drept scop facilitarea comunicării și menținerea legăturilor dintre frați, ținând cont de vârsta, gradul de maturitate, dorințele, sentimentele fraților și de gradul de informare a acestora cu privire la adopție.”	Articolul 10. Copilul adoptabil [...] (6) În cazul separării fraților prin adopție națională, autoritatea tutelară teritorială care a solicitat separarea fraților va emite o dispoziție prin care va stabili măsuri care vor avea drept scop facilitarea comunicării și menținerea legăturilor dintre frați, ținând cont de vârsta, gradul de maturitate, dorințele, sentimentele fraților și de gradul de informare a acestora cu privire la adopție.
Legea nr. 299/2018 privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant		
Legea nr. 299/2018 privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant	Legea nr. 299/2018 privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 1–5, art. 24), se abrogă.	-

MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE AL REPUBLICII MOLDOVA
MINISTRY OF LABOR AND SOCIAL PROTECTION OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

str. Vasile Alecsandri 1, MD-2009, mun. Chișinău
Tel. +373 22 804 402, +373 22 804 496; e-mail: secretariat@social.gov.md web: <https://social.gov.md>

30 martie 2026, nr. 12/1701

CERERE
privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat
a proiectelor de acte ale Guvernului

Nr.	Criteria de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (<i>consolidarea sistemului de protecție a copilului împotriva violenței, neglijării și/sau exploatării</i>)
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Muncii și Protecției Sociale
3.	Justificarea depunerii cererii	Proiectul de lege a fost elaborat în scopul asigurării unei protecții sporite a copiilor pe mai multe aspecte, în special contra oricărei forme de violență/abuz. Totodată, acesta decurge și din: (i) acțiunile 15.1., 15.2., 15.3. și 15.5., stabilite în Setul de măsuri privind implementarea recomandărilor Comitetului Lanzarote privind asigurarea implementării <i>Convenției Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale (Convenția Lanzarote)</i> pentru perioada 2025-2026, aprobat prin Dispoziția Guvernului nr. 206/2024 și (ii) recomandările Conferinței de la Haga privind dreptul internațional privat pentru implementarea <i>Convenției asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii, din perspectiva măsurilor de prevenire.</i>
4.	Referința la documentul de planificare care prevede elaborarea proiectului (<i>PNA, PND, PNR, alte documente de planificare sectoriale</i>)	-
5.	Lista autorităților și instituțiilor ale căror avizare este necesară	Spre avizare: - Cancelaria de Stat - Ministerul Educației și Cercetării - Ministerul Sănătății - Ministerul Afacerilor Interne - Ministerul Justiției - Ministerul Culturii - Ministerul Finanțelor - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării - Avocatul Poporului pentru Drepturile Copilului - Procuratura Generală - Congresul Autorităților Locale din Moldova - Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova - Confederația Națională a Patronatului

		<ul style="list-style-type: none"> - Curtea Supremă de Justiție - Curtea de Apel Chișinău - Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești - Uniunea Avocaților - Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat - Casa Națională de Asigurări Sociale - Agenția de Governare Electronică Spre expertiză: <ul style="list-style-type: none"> - Ministerul Justiției - Centrul Național Anticorupție
6.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	10 zile lucrătoare
7.	Numele, prenumele, funcția și datele de contact ale persoanei responsabile de promovarea proiectului	Ina Scaticailov consultant principal, Direcția politici de protecție drepturilor copilului și familiilor cu copii, tel: 022 804450, 067779340 e-mail: ina.scaticailov@social.gov.md
8.	Anexe (proiectul actului care se solicită a fi înregistrat, nota informativă cu documentele de însoțire)	Proiectul de lege Nota de fundamentare
9.	Data și ora depunerii cererii	Conform semnăturii electronice.
10.	Semnătura	Secretar de Stat Vasile CUȘCA